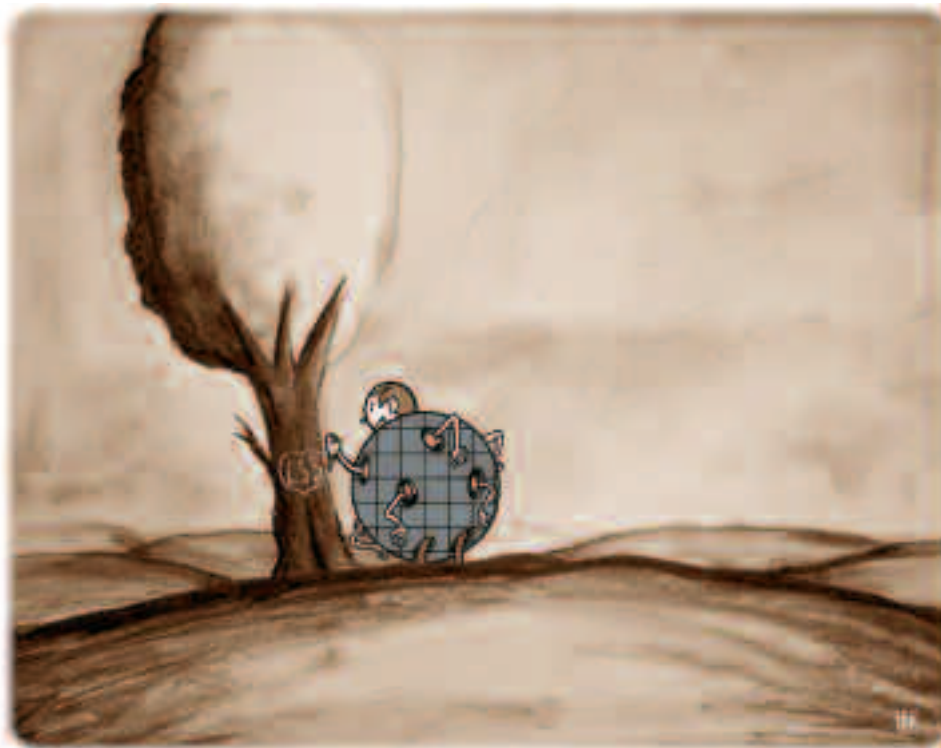

In Boom hebben het gemeentebestuur en het OCMW een Lokaal Sociaal Beleidsplan opgesteld. De ondertitel van het beleidsplan luidt: 'Wat kunnen we doen voor ú?' Maar minstens even belangrijk is de vraag: 'Wat kunt u voor óns doen?' Waarbij 'ons' verwijst naar alle zestien duizend inwoners van Boom.

De rode draad in het Boomse Lokaal Sociaal Beleidsplan is participatie. Zo luidt één van de doelstellingen: "het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk leven en beleid" en "het verlagen van de toegankelijkheidsdrempel van de gemeentelijke adviesraden". De uitwerking van het plan volgt tussen 2008 en 2013. Voortaan zal het beleid rekening moeten houden met de noden en behoeften van de doelgroepen, waarvan kansarmen en etnisch-culturele minderheden de hoofdmoot vormen. Dat is een werk van jaren, want het is niet zo dat leden van de doelgroep, ambtenaren, schepenen en burgemeester plotsklaps rond de tafel gaan zitten om een constructief gesprek te voeren. Hoe overwint het lokale bestuur het wantrouwen, de culturele verschillen en de tegengestelde belangen? Voorwaarden zijn een goede organisatie, een sfeer van openheid, de bereidheid om informele gesprekken aan te gaan én een grote dosis vrijwillig engagement. In Boom werken ze de

"Vertrouwen komt met de jaren"

niet vooruitlopen. Er is nog geen uitgewerkt concept. Tegen 2009 zal het wel lukken."

Doelgroepen en gemeente delen verantwoordelijkheid

Boom heeft jarenlang een beleid gevoerd waarbij de allochtone gemeenschap nauwelijks betrokken kon worden. Vijf jaar geleden werd Saïda Isbai aangesteld, nadat enkele leden van de allochtone gemeenschap de burgemeester overtuigden van de noodzaak en de meerwaarde van een intercultureel bemiddelaar van allochtone origine. Het was budgettair niet haalbaar om een integratiedienst op te richten. In plaats daarvan is er een diversiteitsambtenaar aangesteld. Saïda Isbai is gematigd optimistisch: "Er is veel veranderd. We hebben al enkele jaren een schepen van diversiteit, die tegelijkertijd burgemeester is. Vanaf volgend jaar wordt het Beleidsplan geconcretiseerd. De eerste jaren zag ik

Lokaal Sociaal Beleid in Boom

laatste jaren aan een mentaliteitswijziging, zowel bij de doelgroepen als bij het bestuur. Het Lokaal Sociaal Beleid moet er wel bij varen.

Saïda Isbai bemant op haar eentje de dienst Diversiteit van Boom. Ze heeft veel taken: onthaal-, opvang- en emancipatiebeleid, beeldvorming, tewerkstelling en onderwijs. De Bomenaar van allochtone origine wordt door haar op weg geholpen in de administratieve doolhof. Isbai delegeert veel naar andere diensten, omdat Boom kiest voor een inclusief beleid – wat

overigens één van de belangrijke peilers is van het Lokaal Sociaal Beleid. Met wat goede wil kan de loketfunctie die Saïda Isbai vervult, worden beschouwd als een verre voorloper van het Sociaal Huis, dat ten laatste in 2009 door elke gemeente moet worden gerealiseerd. Elke burger zal in het Sociaal Huis informatie krijgen over welzijn, de mogelijke hulp- en opvangmogelijkheden, en de bestaande voorzieningen. Saïda Isbai: "We moeten eerst werk maken van het Beleidsplan. Het Sociaal Huis is een volgende stap, maar we mogen

wekelijks een drietal mensen aan het loket. Nu zijn dat er makkelijk honderd. Het vertrouwen van de mensen groeit.”

Participatie betekent dat de stem van de burgers gehoord wordt. Burgemeester Patrick Marnef wil er voor iedereen zijn. Saïda Isbai helpt hem daarbij: “Jaarlijks maak ik voor het college een inventaris van de knelpunten. Daar worden dan actieplannen van gemaakt. We hebben in Boom al enkele jaren een Diversiteitsraad met allochtone verenigingen en burgers. De raad moet het beleid mee inhoud en kleur geven, en plaatst thema’s op de agenda. Daar wordt in het college ook echt naar geluisterd.”

In Boom zijn zes allochtone verenigingen. Saïda Isbai: “Het moeilijkste is een vertrouwensrelatie uitbouwen met de verenigingen. We moeten de klemtoon leggen op gedeelde verantwoordelijkheid. Tewerkstelling is een heikel punt. Om echt doeltreffend rond deze problematiek te werken, moet ook de allochtone gemeenschap zich openstellen en ons informatie geven. Vroeger was het integratiecentrum Prisma vzw hier actief. Zij konden zich neutraal opstellen. Nu heeft de gemeente die rol overgenomen. Maar we zijn als gesprekspartner ook betrokken partij. Dat maakt het niet eenvoudig. De verenigingen schrikken terug voor onze dubbele rol. De informatie die ze ons verstrekken, zou ook wel eens tegen hen kunnen worden gebruikt. Een typisch voorbeeld is het offerfeest. Dat werd jarenlang in de illegaliteit georganiseerd. We hebben dat voor alle partijen op een bevredigende manier geregeld. Aanvankelijk redeneerde de moskeevereniging echter defensief: ‘Als wij hen vertellen hoe en waar we de schapen slachten, dan gaan ze ons beboeten en daarom spelen we geen open kaart.’ We hebben een schapenhandelaar als externe expert aangesteld. De dialoog met de moskeevereniging verloopt nu prima. Vertrouwen komt met de jaren.”

“Het Lokaal Sociaal Beleid is een noodzaak voor een gemeente als Boom. De bevolking telt ruim 3% allochtonen, vooral Marokkanen. De laatste jaren is er een grote toestroom van mensen uit Macedonië, ex-Joegoslavië en Kosovo. Er zijn samenlevingsproblemen, zoals hangjongeren op de markt. De jeugddienst zoekt manieren om hen een zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden. Maar dat volstaat uiteraard niet. De uitdaging van het Beleidsplan is dan ook om alle diensten te laten samenwerken. Onderwijs, jeugd, sport, cultuur en welzijn zouden in één

overkoepelende en gecoördineerde dienst moeten samenwerken. Ze zouden ook op basis van de diversiteitsgedachte moeten opereren. Dat moet een automatische reflex worden. Volgens het Beleidsplan zullen we trouwens niet langer doelgroepgericht werken. We hebben het Beleidsplan onderverdeeld in thema’s: jeugd, tewerkstelling, huisvesting, gezondheidszorg, kansarmoede en psychosociale hulp. Alle doelgroepen worden samengenomen. Allochtonen worden niet langer apart benaderd. Dat vind ik een goede evolutie. Diversiteit vraagt niet om een diverse benadering, maar net om een integrale aanpak. Iedereen moet er baat bij hebben.”

Engagement

Nouridine El Kaouakibi is voorzitter van één van de twee allochtone jongerenverenigingen in Boom, waar uiteraard elke jongere welkom is. Nour vzw begon als een vriendengroepje dat samen wilde voetballen en groeide uit tot een vereniging die werkt rond zinvolle vrijetijdsbesteding en de leerachterstand van Marokkaanse jongeren. *Nouridine El Kaouakibi*: “We werken met enthousiaste vrijwilligers en organiseren educatieve en recreatieve activiteiten. In de nabije toekomst hopen we aan huistaakbegeleiding te doen. Na de start namen we contact met de Boomse jeugdraad. De voorzitter heeft ons goed bijgestaan en vond onze vzw een meerwaarde voor de jeugdwerking. De lokale politiek was blij dat er eindelijk iets bewoog in de allochtone jongerengemeenschap.”

Nouridine zetelt ook in de Diversiteitsraad. “Participatie is uiteraard een goede zaak, maar ook een moeilijk proces. De allochtone verenigingen staan nog in de kinderschoenen en krijgen zich maar moeilijk georganiseerd. Dat maakt het lastig om zich voluit te engageren in het Boomse beleid. Het gemeentebestuur beseft dat niet altijd. Het is opvallend dat we in de Diversiteitsraad altijd terugvallen op drie à vier mensen die zich inzetten en het woord nemen. Ik hoop dat de middelen die voortvloeien uit het Lokaal Sociaal Beleidsplan daar verbetering in kunnen brengen.”

Volgens Nouridine El Kaouakibi wordt er steeds beter naar de doelgroep geluisterd. “Ik voer al jaren een dialoog met burgemeester, schepenen en ambtenaren. Uiteindelijk heeft dat respect afgedwongen en vertrouwen gecreëerd. Ze zien in dat we vooruit willen en dat het beter is om die dialoog aan te gaan, zodat mensen niet opbranden of gefrustreerd raken. De laatste twee jaar is er veel veranderd. Allochtone

verenigingen werden vroeger niet door de gemeente gesubsidieerd, nu wel. Ook de laatste beleidsverklaring stelt expliciet dat we betrokken moeten worden bij het beleid. Of nog beter: alle Bomenaren moeten erbij worden betrokken.”

Participatie heeft alles te maken met mondigheid, vindt El Kaouakibi. “Dat vergt”, zegt hij, “een degelijke opvoeding, opleiding én de beheersing van de Nederlandse taal. Dat is een langzaam proces. In Boom is er stilaan de bewustwording dat Nederlandse taalvaardigheid een must is. We moeten daar de nadruk op blijven leggen. Ik hoop vooral dat de allochtonen, die zich sterk en weerbaar hebben getoond, zich inzetten en het lokale beleid adviseren. Maar daar knelt het schoentje. Succesvolle allochtonen, die sowieso al in de minderheid zijn, zetten zich maar zelden in voor het algemeen belang. Ik vind dat zij in hun hart moeten kijken, een gewetensonderzoek doen en zich moeten engageren. Zij hebben blijk gegeven van karakter en doorzettingsvermogen, maar beperken zich tot hun gezin en hun kleine leefwereld. Nochtans hebben we net hen het hardst nodig. Trouwens, wie als allochtoon de allochtone gemeenschap helpt en een stem geeft, helpt uiteindelijk heel Vlaanderen. Helaas kan je niemand forceren om te participeren. Kijk, heel wat Boomse allochtonen zijn ongerust over de leerachterstand van hun kinderen. Het zou al heel wat zijn als meer mensen bereid zouden zijn om bijvoorbeeld twee uur per week aan huiswerk- of tewerkstellingsbegeleiding te doen.”

Nouridine El Kaouakibi was één van de mensen die pleitte voor de aanstelling van een diversiteitsambtenaar. Die kwam er met Saïda Isbai. Onlangs vroeg hij het college om te investeren in huiswerkbegeleiding. Het college heeft beloofd om naar een oplossing te zoeken. De jonge voorzitter heeft nog een tip voor iedereen in het middenveld die wil wegen op het beleid: “Het bestuur ziet graag dat je er als groep staat en spreekt, en met concrete voorstellen komt. Wat de huiswerkbegeleiding betreft, hebben we alles reeds uitgedokterd: wie de doelgroep is, waar de begeleiding kan doorgaan en hoeveel vrijwilligers we hebben. Dan wordt er naar je geluisterd en wordt er naar middelen gezocht om het project mogelijk te maken.”

tekst | David Nolens